

Jaarverslag 2021/2022

jan.	feb.	mrt.	apr.	mei	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.
------	------	------	------	-----	------	------	------	------	------	------	------

Algemeen

Heemkundekring “De Vierschaer”, opgericht op 10 september 1982, opereert als een zelfstandige vereniging, is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda, en is aangesloten bij de Stichting Brabants Heem, waarbij ultimo 2022 124 Brabantse heemkundekringen zijn aangesloten, tesamen met meer dan 31.000 leden.

Statutaire doelstelling

De vereniging heeft ten doel:

- De voormalige gemeente Wouw op elk gebied, dat onder het begrip heemkunde valt, te bestuderen en te onderzoeken;
- in brede kring belangstelling te wekken voor de eigen streek en bevolking;
- te ijveren voor het behoud van het eigen karakter en de schoonheid van dorp en omgeving en van cultuurhistorische en heemkundig waardevolle zaken.

Bestuur

Op 31 december 2022 had het bestuur de volgende samenstelling:

- voorzitter: André Dingemans, Beeklaan 8, 4724 AG Wouw,
- secretaris: Toon Schijven, Van Goghlaan 7, 4703 JA Roosendaal,
- penningmeester: vacature,
- bestuursleden: vacature

Het bestuur kwam in 2022 regelmatig bij elkaar of vergaderde telefonisch.

Ledenvergadering

De door corona uitgestelde algemene ledenvergadering werd in eerste instantie vastgesteld op 13 mei 2022, maar om praktische redenen verzet naar 17 juni 2022.

Leden en begunstigers

Op 1 januari 2021 was het aantal leden en begunstigers 337; op 1 januari 2022 telden we 326 leden en begunstigers en op 31 december 329 leden en begunstigers. Een kleine terugval.

Vrijwilligers

Werkgroepen

De werkgroep Bidprentjes

In het vorige jaarverslag werd al vermeld, dat Frank Schijven het stokje had overgenomen van Annelies Cuperus. Hij heeft veel tijd besteed aan het inrichten van een geheel nieuwe database van de bidprentjes. De vereniging heeft inmiddels de beschikking over een genealogisch bestand van mensen, afkomstig uit Wouw, met een omvang van meer dan 82.000 namen. Het gaat om families, die in Wouw wonen of gewoond hebben. Van

sommige families hebben we ook gegevens van buiten Wouw. De verzameling verhuist nu op korte termijn naar de ruimte in café "Donkenhof".

De werkgroep Brandweermuseum

De werkgroep, bestaat uit zes leden, namelijk Peter van Agtmaal, Hans Cools, Wilfred Keizerswaard, Hans Notenboom, Huite Posthuma en Patrick Wentink.

Inmiddels heeft deze groep een kleine kantine gemaakt in de grote brandweerloods, voorzien van een houtkachel. De leden kunnen hier dan in de wintermaanden beschut zitten en een kopje koffie drinken. Ook hebben Hans Cools en Hans Notenboom een vaste trap gemaakt, zodat bovenop de kantine wat lichte spullen, zoals kleding en dubbele helmen, kunnen worden opgeborgen. In 2022 was de aandacht weer gericht op de auto's. De mobiele handsprit werd aangepakt. Van de Chevrolet werd de lekke watertank verwijderd en, doordat de Opel Blitz werd verkocht, kreeg de werkgroep meer ruimte om deze brandweerwagen te renoveren.

Eind 2022 zag de werkgroep, dat de onderkant van de dubbele deuren van het museum aan vervanging toe waren. In samenwerking met de werkgroep houtzagerij werden deze deuren weer hersteld.

De werkgroep distributie

De werkgroep distributie bestond uit Annelies Cuperus-Vissenberg, Adriëne Hermans-Dekkers, Evi Jaspers, Arno Melis, Manon van Oudheusden, Ellen Hermans en René Hermans. Zij zorgden weer voor de verpakking van de tijdschriften en de nieuwsbrieven, de verzending per post en de verspreiding in Wouw van de boekjes en de nieuwsbrieven. De nieuwsbrief werd ook per mail verspreid, waardoor er nog zo'n 150 per post verstuurd moesten worden.

De werkgroep fotoarchief

Deze werkgroep bestaat alleen nog in naam, omdat er geen vrijwilligers zijn om de klus aan te pakken. Er is een grote collectie foto's en gedeeltelijk is er een beschrijving, maar er valt nog heel wat werk te verrichten, met name om de foto's in een goed programma te digitaliseren en verder te beschrijven. Hier ligt een mooie uitdaging voor een groep vrijwilligers om dit fotoarchief te ontsluiten. In de nieuwsbrieven wordt hierom nog steeds gevraagd.

De werkgroep genealogie

De werkgroep genealogie met Frank Schijven en René Hermans was weer wekelijks aan de slag om gegevens uit de burgerlijke stand van de vroegere gemeente Wouw en de doop-, trouw- en begraafboeken van de Lambertuskerk in de computer te zetten. Daarnaast worden gegevens gezocht en gekoppeld, die op internet te vinden zijn. Hun gegevens zijn ook gekoppeld aan het bidprentjesbestand van onze vereniging, dat door Frank Schijven, als opvolger van Annelies Cuperus-Vissenberg, actueel wordt gehouden. Het genealogisch bestand telt inmiddels ruim 86.500 namen.

Iedereen, die informatie uit dit bestand wil, kan daarvoor terecht bij Frank Schijven of René Hermans.

De werkgroep houtzagerij

Deze werkgroep bestaat nog steeds uit vier personen te weten: Eduard Hof, Gerrit Hopmans, Cees Roelands en Wim Simons.

Cees Roelands is begin 2022 om gezondheidsredenen met de wekelijkse werkzaamheid moeten stoppen. In de loop van dat jaar is de groep versterkt met een nieuw lid, Urs Luder, woonachtig op het landgoed en een aanwinst voor ons team gebleken. Onze werkzaamheden bestaan nog steeds uit het in stand houden van een stukje industrieel

erfgoed waar regelmatig geïnteresseerde groepen komen kijken om te zien hoe het vroeger allemaal werkte. Ook zijn er weer zaagwerkzaamheden verricht voor derden. Dat zorgt dan voor de nodige boomstammen, want zonder boomstammen natuurlijk geen zagerij !

De werkgroep redactie

De werkgroep, bestaat uit Huub Jonckheere, Kees Bovée, Adrienne Hermans, René Hermans en Frank Schijven. Hun taak bestaat uit het schrijven en redigeren van teksten, het corrigeren van artikelen en de drukproef van de drukker van het tijdschrift. De eindredactie en de opmaak werd door René Hermans gedaan. Met vier gewone nummers werd de 39e jaargang in 2021 gecompleteerd.

Het eerste nummer bestond uit 100 pagina's en was gevuld met een In Memoriam van Raymond Van Staey en mevrouw Henny Simons-Van der Heijden. Het eerste artikel betreft een verhaal over café "De Zwarte Bles" in de Nieuwstraat. Het tweede artikel was van de hand van Henk Hellegers over Wouw in het nieuws in 1921. Het derde artikel betreft een verhaal van de hand van Peter-Alexander Kerkhof over de dorpskeuren van Wouw uit 1500. René Hermans maakte in het vierde artikel 'Wouw in woord en beeld' een overzicht van het jaar 2021, toegespitst op gebeurtenissen met een historisch randje met daarbij de nodige foto's. Van enkele lezers kregen we een aanvulling op de jongens op de foto van het Wouwse jongenskoor op een festival in Limburg. Als laatste nog een drietal oude versjes en liedjes van de hand van Piet Meul.

Het tweede nummer bestond uit 84 pagina's en was gevuld met vier artikelen. Wouwenaar Wim Matthijssen neemt de lezer in het eerste artikel mee naar het Rijke Roomse Leven in het dorp Wouw. In het tweede artikel schreef Henk Hellegers zijn bijdrage over 1921. In het derde artikel hebben we een werkstuk van Piet Maas uit Wouwse Plantage en drie medestudenten bewerkt met als titel: West-Brabant in de tijd van overgrootvader. Het vierde artikel beschrijft Pieter van Leijzen de paardensport in Moerstraten. Als laatste weer een aantal versjes en liedjes door Piet Meul verzameld.

Het derde nummer was een nummer met 96 pagina's. Van de hand van René Hermans wordt in een In Memoriam Frans Schuurbijs herdacht. Het eerste artikel is een interview van Henk Hellegers met oud-secretaris P.Th. Maas. Het tweede artikel beschrijft de speurtocht van Gerard Haast over Maria Cornelissen Moerincx, die onder Vroenhout werkzaam was als dienstmeid. In het derde artikel beschrijven René Hermans en Frank Schijven vreemde aktes, foute inschrijvingen en bijzondere omstandigheden in de aktes van de burgerlijke stand van de gemeente Wouw. Huub Jonckheere vervolgde zijn serie 'Met de Bloische Roei gemeten' met de 14e Hoeck, deel 3, "Altena". Tenslotte nog een drietal oude versjes en liedjes van Piet Meul.

Het vierde nummer was een nummer met 100 pagina's. René Hermans herdenkt in een In Memoriam oud-bestuurslid Piet Hoendervangers, die bijna 27 jaar deel uitmaakte van het bestuur vanaf de oprichting in 1982. In het eerste artikel beschrijft Karel Schrooyen het pand Plantagebaan 10 onder de titel: Kon mevrouw Aerden wel aarden in Wouw. Tevens werd er een genealogisch fragment aan gekoppeld van de familie Cnops en Cools door René Hermans. In het artikel over "Wouw in de dagbladen in 1971" beschrijft Kees Bovée alles wat in de kranten werd beschreven. In het artikel "Driekoningen zingen" beschrijven René Hermans en Karel Schrooyen de streken van Peer Pap. Tenslotte het jaarverslag 2020 samengesteld door Huub Jonckheere en als laatste een tweetal oude versjes, verzameld door Piet Meul.

De 40e jaargang bestaat uit drie gewone nummers en een nummer geheel in kleur. Dit eerste nummer werd uitgegeven ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van de vereniging. Het bestaat uit 79 pagina's met als titel: Wouwse jongen overleeft in Danzig. Naar aanleiding van het dagboek van Wouwenaar Jac Mens, die als dwangarbeider in Polen tijdens de Tweede Wereldoorlog werd ingezet, wordt het verhaal verteld van de

terugreis van ruim 8.000 kilometer vanuit Polen naar Wouw.

Het tweede nummer bestaat uit 92 pagina's en bevat zes artikelen. Het eerste artikel van de hand van Peter-Alexander Kerkhof beschrijft de panden, die in het midden van de zestiende eeuw op de Markt stonden. Als bijlage is een losse afbeelding van de "Wouwse Markt in 1560" bijgevoegd. In het tweede artikel vervolgt Henk Hellegers weer de reeks over de "Wouwse gemeenteraad in 1922" en in het derde artikel leverde Karel Schrooyen weer een verhaal over Peer Pap met aanvullingen van René Hermans. In het vierde artikel met als titel: "2021 een jaar om snel te vergeten" beschrijft René Hermans het jaaroverzicht.

Henk Hellegers beschrijft naar aanleiding van de vondst van het jubileumboekje van 15 jaar bevrijding het artikel: "Een feestelijke herdenking van vijftien jaar bevrijding in 1960". Kees Bovée vervolgt in dit artikel de reeks "Het jaar 1972 in de dagbladen" met deel 1. Als laatste een tweetal versjes van Piet Meul.

Het derde nummer bevat 78 pagina's en vijf artikelen. In het eerste artikel, waaraan een genealogisch fragment van de familie Van Eekelen/Van Eeckelen is gekoppeld, beschrijft Henk Hellegers de verhuizing van voornoemde familie vanaf Zoomvliet naar de Wieringermeer met als titel: "Van de Wouwse zandgrond naar de Zuiderzee".

Karel Schrooyen vervolgt de reeks met een verhaal over Peer Pap in het tweede artikel. Het derde artikel is een kort artikel van de hand van Peter-Alexander Kerkhof over een "Brusselse bruidsschat en Wouwse grond in het midden van de vijftiende eeuw".

Henk Hellegers vervolgt de vaste rubriek "Wouw in het nieuws in 1922" en Kees Bovée schrijft het tweede deel van "Het jaar 1972 in de dagbladen". Ala laatste weer een tweetal versjes, verzameld door Piet Meul.

Het vierde nummer bevat 78 pagina's en bevat een gevarieerde inhoud met acht artikelen. In het eerste artikel schrijft Peter-Alexander Kerkhof over het landgoed Spellersteyn, dat ooit in de Spellestraat lag. In het tweede artikel weer een verhaal over Peer Pap met als titel: "Festina Lente". Het derde artikel beschrijft Kees Bovée het derde deel over het nieuws in de kranten van 1972. Henk Hellegers beschrijft in het vierde artikel het resultaat van de zoektocht naar gegevens over burgemeester Louis Termeer. In het vijfde artikel schrijft Henk Hellegers over 75 jaar overkoepelende stichting "Brabants Heem". Ook werd de tekst over Wouw opgenomen uit het boek "Tradities in Brabant".

René Hermans schreef aan de hand van een veilingboekje het zesde artikel over de erfenis van Jan Dekkers, de eerste voorzitter van de Wouwse Zuivelfabriek. Tenslotte schrijft Gerard Haast een artikel over "Illegale schoolmeesters in 1712 in Moerstraten en "Op den Hil". Het achtste artikel heeft als titel "Geraniumdorp Wouw". Tenslotte een tweetal versjes, verzameld door Piet Meul.

Bronzen legpenning van Brabants Heem voor René Hermans

Normaal wordt bij de heemquiz een zeer strak tijdschema gehanteerd, maar dit keer stonden de eerste twintig minuten in het teken van een verrassing door de aanwezigheid van Henk Hellegers. Hij is oud-Wouwenaar en nu voorzitter van Brabants Heem. Hij schrijft nog steeds uitgebreide artikelen in ons kwartaaltijdschrift en getuigt dus van een nog steeds zeer nauwe betrokkenheid. René Hermans werd door hem naar voren gehaald en Henk Hellegers ging uitgebreid in op de jarenlange verdiensten die René voor de heemkundekring, Brabants Heem en In Brabant heeft gehad. Hij noemde hem van onschatbare waarde voor de vastlegging van ons culturele erfgoed. Als blijk van waardering voor zijn tomeloze inzet kreeg René de hoogste onderscheiding toegekend door Brabants Heem. Henk Hellegers overhandigde hem de Bronzen Legpenning van de Stichting Brabants Heem.

In memoriam

Op 30 oktober 2020 overleed Raymond Van Staey, lid en oud-bestuurslid en vrijwilliger,

laatst wonende in Zegge.

Op 6 november 2020 kregen we het bericht , dat mevrouw Henny Simons-Van der Heijden was overleden. Zij interviewde tussen 1982 en 1988 een vijftiental oude inwoners voor een reeks in het tijdschrift.

Op zaterdag 22 mei 2021, daags voor Pinksteren, overleed lid, oud-bestuurslid en beheerder van Heemhuys "De Kapel" Frans Schuurbijs op 85-jarige leeftijd. In het tijdschrift 2021-3 schrijft René Hermans een In Memoriam.

Eén van de medeoprichters van onze heemkundekring, Piet Hoedervangers, overleed op zondag 5 september 2021 na een kort ziekbed op 77-jarige leeftijd. Piet stond in september 1982 aan de wieg van onze vereniging en stapte meteen in het bestuur om er vervolgens ruim 25 jaar deel van uit te maken. In het decembernummer van ons tijdschrift 2021-4 heeft René Hermans een In Memoriam geschreven.

40-jarig jubileum

Het verslagjaar 2022 gaat de boeken in als het 40-jarig jubileum van onze vereniging. We hebben een bijzondere start gegeven aan het jubileumjaar op initiatief van René Hermans met het uitbrengen van een bijzondere uitgave van een boekje in kleur. Het tijdschrift met als titel: "Wouwse jongen overleeft in Danzig" is helemaal gewijd aan het dagboek dat Jac Mens in de Tweede Wereldoorlog bijhield toen hij op last van de Duitsers dwangarbeid moest verrichten in Polen. Bas Augustijn, bij oudere Wouwenaren misschien nog bekend als journalist van Dagblad De Stem, bewerkte het dagboek dat hij van Leny Mens, de dochter van Jac, te leen kreeg. In het verleden werd in De Bode al eens aandacht aan het dagboek besteed door Marius Broos. Nu is het echter helemaal beschreven met de nodige foto's en afbeeldingen van documenten. In het tweede deel van het boekje vindt u kaartjes van de tocht die Jac maakte om weer in Wouw te komen. Hij heeft veel van Europa gezien, maar gezien de omstandigheden zal hij er weinig van genoten hebben. Vanwege het grote succes van dit eerste tijdschrift wordt besloten de overige boekjes ook in kleur te laten drukken.

Er wordt in het bestuur gesproken over mogelijke activiteiten in het jubileumjaar. Gedacht wordt o.a. aan een jubileumfietstocht, lezingen, bijzondere editie heemquiz en aansluiting bij activiteiten door andere organisatoren en verenigingen. Karel Schrooyen heeft een speciaal logo voor dit jubileum ontworpen. De startpagina van de website wordt met gebruikmaking van voornoemd logo aangepast.

Overige activiteiten

Ansichtkaarten

De vereniging heeft nog steeds een grote collectie ansichtkaarten en foto's. Deze collectie wordt regelmatig geraadpleegd en afbeeldingen worden gebruikt in het tijdschrift of scans worden beschikbaar gesteld aan bezoekers.

Archeologie

Onlangs is het pand Roosendaalsestraat 18, waar vroeger de groentewinkel van de familie Van Tiggelen gevestigd was, afgebroken. In een volgend tijdschrift van onze vereniging willen we een artikel wijden aan deze opgraving. Er werd een waterkelder gevonden en een waterput. Archeoloog Marco Vermunt heeft toegezegd om een artikel te wijden aan deze opgraving in een volgend tijdschrift

Bij opgravingen op de plek van het gesloopte Chinees-Indisch restaurant aan de Markt 23 in Wouw zijn in oktober aardewerkscherven uit de twaalfde eeuw gevonden. Opnieuw een duidelijke aanwijzing dat Wouw al ver voor de eerste schriftelijke vermelding in 1232 bestond. „Hoe oud het dorp precies is, blijft onduidelijk, want dat er voorwerpen uit de twaalfde eeuw zijn gevonden, is op zichzelf geen wereldschokkende ontdekking,” zegt

archeoloog Marco Vermunt. Hij is ook actief bij de groep vrijwilligers van de stichting Kasteel van Wouw die op dat terrein vondsten uit de elfde eeuw opgroeven. Onder meer een kring van boomstammen die in de elfde eeuw gekapt werden. „Een dorp ontstaat niet plotseling: er moet al enkele eeuwen voor die eerste vermelding iets zijn geweest. Daarvan zijn al vaker sporen gevonden, zoals een waterput uit 1015 bij De Hoogt”, vertelt hij. „Maar de vraag is: wanneer noem je iets een dorp?” Bij steden is vaak bekend wanneer ze gesticht zijn, maar van dorpen is dat maar zelden bekend. Daarom is het onderzoek aan de Markt in Wouw zo bijzonder, is het idee van Marco Vermunt. „Het is interessant om uit te vissen wanneer een dorp ontstaat, want in Nederlandse dorpen wordt maar weinig gegraven. De grond is er vaak verstoord, of je krijgt alleen hele kleine putjes. Dit is een heel mooi kansje om eens midden in een dorp onderzoek te doen, aan een marktpleintje. En het levert meer op dan gedacht”, gaf Marco Vermunt als zijn mening. Niet alleen werden twaalfde eeuwse scherven en aardewerk uit latere eeuwen gevonden, maar ook een houten waterput uit de veertiende eeuw. Interessant zijn ook de restanten van een boerderij. Daar moet zo'n achthonderd jaar geleden ook een volderkuil geweest zijn. Een zelfde soort kuil werd twee jaar geleden ook gevonden in de Roosendaalsestraat waar vroeger een groentewinkel stond. In zo'n kuil werden lakens 'gevold'. Dat is een proces om de textiel dikker en meer waterdicht te maken. Het wordt ook wel vilten genoemd. „Lakenvolderij is een ambacht en dat geeft aan dat er een samenleving was, waardoor daar geld aan kon worden verdiend. Een losse boerderij zou zelfvoorzienend zijn geweest”, merkt Marco Vermunt tenslotte op. Bij het afbreken van het pand werden de stenen van een tuinmuurtje bewaard die waarschijnlijk afkomstig zijn van het Kasteel van Wouw. „Die hebben we dankzij de firma's Jawel en Van Loon naar de Kasteelweide kunnen krijgen en die gebruiken we om muren te restaureren”, zegt een vrijwilliger van de Stichting.

Boekenmarkten

Op de planning in 2021 stonden weer een boeken en platenmarkt, te houden op het terrein van café-zalen Donkenhof aan de Roosendaalsestraat 61. Maar door allerlei oorzaken staat deze markt op de planning voor 2023.

De virtuele dorpswandelingen door Wouw

Onder het kopje : Virtuele wandeling Wouw op de website www.de-vierschaer-wouw.nl kunt u nog steeds deze zes delen bekijken.

Excursie

De geplande reis in 2021 werd doorgeschoven naar 2022 en op 3 september van dat jaar gingen we met een volle bus op stap naar Westerlo in België. We vertrokken om 8.30 uur vanuit de Kloosterstraat met een bus van De Vlinder uit Essen. Het was meteen de laatste keer dat we met deze maatschappij op stap gingen, want aan het eind van het jaar stopt de familie Verpaalen met de onderneming. Jammer, want ze hebben ons jarenlang op een voortreffelijke manier naar onze bestemmingen gebracht. Na een uurtje waren we al in Westerlo en daar gingen we meteen om de koffie. Dankzij Annie en Kees Bovée konden we er zelfs een lekkere koek bij eten die ze vanuit Wouw het Belgenland in gesmokkeld hadden

Na de koffie door naar het kasteel van Jeanne de Merode. Nu is het pand in gebruik als gemeentehuis. We werden er opgewacht door twee gidsen die ons het pand, waar ook nog een kapel in gehuisvest is, van boven tot onder lieten zien. Het was geen oud kasteel, want het werd in het begin van de twintigste-eeuw gebouwd en is een voorbeeld van neogotiek. Er moest natuurlijk ook gegeten worden en daarvoor hadden Kees en Annie een bijzondere plaats gevonden: Het Draaiorgelmuseum van Luc Peeters. Midden tussen de orgels stonden de tafels al klaar met op elk bord een stapeltje witte boterhammen,

boter en wat beleg. Luc was niet meer de jongste en wist uit zijn jeugd waarschijnlijk nog dat boter uit Nederland gesmokkeld moest worden, want die was maar minimaal aanwezig op de tafel! Gelukkig hadden Annie en Kees gezorgd voor bananen, appels en sinaasappelen uit de Wouwse Jumbo. En zo konden we onze buik rond eten. Achteraf hoorden we dat Wouw die dag zonder fruit heeft gezeten! Tijdens de lunch werd er orgelmuziek gedraaid, vertelde Luc over zijn uit de hand gelopen hobby en konden we ook een dansje maken op de muziek van het orgel uit de 'Veertien Billekes' in Zandhoven. Vanuit het orgelmuseum reden we in tien minuten naar de Onze Lieve Vrouwabdij van Tongerlo. Daar stond pater Kees van Heijst O.Praem, geboren in Wouwse Plantage, ons al op te wachten. Voor de rondleiding liet hij ons over aan twee gidsen die ons het terrein, de kerk en de expositieruimte lieten zien. Het schilderij van het Laatste Avondmaal van leerlingen van Leonardo Da Vinci, werd op dat moment gerestaureerd, maar in de kerk hing wel een levensgrote kopie. Onder het genot van een lekker Vlaams biertje, vertelde Kees aan het eind van de middag over zijn leven in en om de abdij en daarna konden we weer met de bus op weg naar Wouw. Voor Annie en Kees Bovée een 'dikke merci', zoals de Belgen dat zo plastisch uitdrukken.

Fietstocht

Er bestaan al langer plannen om een jubileumfietstocht te houden langs de vier dorpen in de voormalige gemeente Wouw. Of dat een gezamenlijke tocht wordt of dat er een routebeschrijving ter beschikking wordt gesteld, zodat de tocht op eigen gelegenheid gemaakt kan worden, is nog niet helemaal duidelijk.

Huisvesting

Op 2 november 2020 kon de vereniging vanuit de gesloopte bibliotheek intrek kon nemen in het ernaast gelegen Univé-gebouw. Maar gezien de herinrichting van het gebouw en de verkoop aan de gemeente Roosendaal moest het bestuur weer driftig op zoek naar een andere locatie. Na vragen van de VLP aan het college en artikelen in de media met o.a. de voorpagina van BNDestem nam Maurice Broeren contact op met het bestuur. Met hem werden op hoofdlijnen zakelijke afspraken gemaakt over het gebruik van de voormalige schutterij. Dat heeft tot gevolg gehad, dat de vereniging na negen verhuizingen in negen jaar tijd een vaste stek gevonden heeft bij Café-zalen Donkenhof. Een opslagruimte voor onze boeken- en fotocollectie en documentatiestukken en de voorraad verkoopmaterialen. In het achterste gedeelte van de voormalige schutterij hebben we nu een plaatsje gevonden. Dat betekent tegelijkertijd dat wij onze activiteiten, zoals jaarvergadering, regioquiz en lezingen, evenals boekenmarkt, ook vanaf deze locatie gaan houden. Dit betekent dat de Vierschaer weer terug is bij 'af', omdat op deze zelfde locatie 'De Vierschaer' ooit is gestart tijdens het 750-jarig bestaan van Wouw in 1982.

Er is inmiddels al flink geselecteerd in de spullen van onze vereniging. De bibliotheek is 'uitgedund' en alleen regionale informatie en plaatselijke boekwerken zijn overgebleven. Landelijke naslagwerken zijn naar de boekenmarktspullen gegaan en tijdens de volgende boekenmarkt kunt u die tegen een schappelijke prijs overnemen. De dozen waarin de overgebleven naslagwerken liggen zijn van een nummer voorzien en de gegevens staan in de computer, zodat alles gemakkelijk terug te vinden is. Natuurlijk zijn er ook andere dingen, zoals onderwijsgerelateerde spelen, schoolplaten, letterdozen en boekjes die vroeger in het onderwijs werden gebruikt.

Op dit moment is de opslag van de boeken, cd's en lp's voor onze boekenmarkt op de boerderij bij de familie Potters-van Loon aan de Bergsebaan in Wouw. Alles is ondergebracht in de schuur met Franse kap en ook een klein deel van de inventaris staat daar. Het bestuur heeft besloten om de familie Potters een gastlidmaatschap van De Vierschaer aan te bieden als waardering voor de royale gratis beschikkingbaarstelling van hun ruimte in de voormalige koeienstal.

Kasteelweide

Bij de opgravingen op de Kasteelweide zijn heel wat houten voorwerpen gevonden die de moeite van het bewaren waard zijn. Daarbij komt wel een probleem om de hoek kijken, want alle voorwerpen die gevonden zijn, zaten in natte grond. Was dat niet het geval dan waren ze al lang vergaan. Zodra een dergelijk voorwerp gevonden wordt, wordt het in een bak water gestopt, zodat het beschermd is. Maar bakken water met voorwerpen in een vitrine zetten om aan bezoekers te laten zien gaat niet en daarom moeten de meest interessant voorwerpen bewerkt worden in een restauratieatelier. Daar is veel geld mee gemoeid. Omdat de Stichting Kasteel van Wouw is voortgekomen uit onze archeologische werkgroep, hebben we gemeend om voor een flink aantal voorwerpen die gerestaureerd werden, de kosten te betalen. Er bestaan plannen om volgend verslagjaar in het Markiezenhof een expositie te houden van de opgraving, de vondsten en de restauratie van het Wouwse kasteel.

De gemeente Roosendaal was van plan om het officiële startsein van de Open Monumentendagen op 10 en 11 september 2022 te geven op de kasteelweide, maar omdat deze nog niet officieel geopend was, heeft de gemeente gemeend de opening in Roosendaal te houden.

Het landgoed Wouwse Plantage

De jaarlijkse rondleidingen op het landgoed Wouwse Plantage in juli en augustus gingen in 2021 door de coronabeperkingen niet door. Maar in 2022 was op vrijdag 18 maart 2022 de eerste VVV-rondleiding met 25 personen. De vier vrije rondleidingen weken wat betreft gemiddelde deelname niet af van die uit het verleden. We mochten dan ook in totaal 75 deelnemers begroeten en rondleiden.

Ondertussen gingen de werkzaamheden aan de renovatie van het kasteel verder.

Lezingen

De geplande lezing op vrijdag 20 maart over het Wouws kasteel verviel in verband met het coronavirus.

Nieuwsbrief

René Hermans slaagde er weer in om dit jaar de nieuwsbrief viermaal te laten verschijnen.

Regionale heemquiz

Vrijdag 18 november druppelden zeventien teams van heemkundekringen uit heel West-Brabant bij zaal Donkenhof binnen om deel te nemen aan de 31ste regionale heemquiz. Ze werden ontvangen met koffie met een gebakje met daarop het logo dat Karel Schrooyen ontwierp ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van de Vierschaer. Eigenlijk waren er negentien teams, twee ploegen hadden op het laatste moment afgezegd en zo bleven er maar zeventien over. Na een verwelkoming door voorzitter André Dingemans was er een speciaal woord door Henk Hellegers, de voorzitter van Brabants Heem, ging de quiz van start. Omdat de quizploeg van De Vierschaer in 2019 in Fijnaart won, waren zij aan de beurt om de quiz te organiseren. Het was trouwens de twaalfde keer dat onze ploeg de quiz won! Er was een mooie quiz gemaakt na de nodige vergaderingen, naspeuringen en overleggen. Acht theorierondes met steeds tien vragen en vijf doevragen. Het herkennen van textiel, spreekwoorden, de wapens van verdwenen gemeentes in de regio en reclamelogo's. Zelfs in de pauze werden de ploegen geen rust gegund en moesten ze aan de hand van bijzondere voorwerpen van Karel Schrooyen samengestelde woorden zoeken. De theorierondes telden steeds dezelfde categorieën. Daaronder de rubriek: nutteloze weetjes. Wat denkt u van de vraag: hoeveel tandjes telt

de kroonkurk van een normaal flesje bier? En: waarom zijn putdeksels meestal rond van vorm? Het werd voor sommige ploegen zweeten en ook de vijfkoppige jury moest flink aan de bak. Maar uiteindelijk ging de winst naar de ploeg uit Nispen, nadat de Roosendaalse ploeg de hele avond aan kop had gestaan. De laatste twee doe-vragen deden de Roosendalers de das om.

De uitslag: 1. De Heerlijkheid Nispen, 82 pnt.; 2. De Vrijheijt van Rosendale, 79,5 pnt.; 3. Het Zuidkwartier Ossendrecht, 78,5 pnt.; 4. 't Sandt daer buyten Standdaarbuiten, 78 pnt.; 5. De Honderd Hoeven, 76,5 pnt.; 6. Ambachtsheerlijkheid Nieuw-Vossemeer, 76 pnt.; 7. Jan uten Houte Etten-Leur, 75,5 pnt.; 8. Stichting Hooghe Heerlickheyt Wernhout 75 pnt.; 9. Het Land van Gastel, 72,5 pnt.; 10. Willem van Strijen Zevenbergen, 71,5 pnt.; 11. Swerter Scive Schijf, 71,5 pnt.; 12. De Drie Heerlijkheden Zundert-Rijsbergen, 70,5 pnt.; 13. Fijnaart en Heijningen, 70 pnt.; 14. Broeder Christofoor Oudenbosch, 70 pnt.; 15. De Wilhelmië Huijbergen, 69,5 pnt.; 16. Nyen Aenwas van Nassau Dinteloord, 66 pnt.; 17. Den Lande van Zegge, 66 pnt.

Rockin' Wouw

Op zaterdag 20 augustus heeft de vereniging, als onderdeel van het jubileumjaar, deelgenomen aan het evenement Rockin' Wouw, waarbij de gehele Markt en de pleinen tondom de Lambertuskerk gratis toegankelijk waren voor publiek. Men kon zich vergapen aan oude auto's en motoren uit de jaren '50 en '60. Ook de Lambertuskerk, het Icoon van Wouw, was gratis toegankelijk voor het publiek om een tentoonstelling van onze vereniging te bekijken met een zeer gevarieerde collectie oude foto's van de oude gemeente Wouw, voornamelijk uit de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw. Ook schoolkaarten, prenten en kinderspellen, die in die tijd werden gebruikt, konden de bezoekers bekijken. Ook was er een informatiestand van het Icoon van Wouw, waarbij een aantal vrijwilligers uitleg gaf over de restauratie. Tevens was er een 'offerblok' in de vorm van een melkbus, waarin bezoekers een financiële bijdrage konden deponeren voor het behoud van dit unieke kerkgebouw. Meer dan 600 bezoekers kwamen een (gratis) kijkje nemen.

Schenking

Mevr. B. Huijbens uit Hoogerheide heeft een aquarel van de H. Lambertuskerk geschonken, geschilderd in 1936 door P. Vreeswijk, tekenaar en schilder uit Delft en ver familielid.

Sponsoring

De sponsor van het verslagjaar was voor alle vier nummers wederom Coppens Uitvaartzorg.

Ook werden de leden opgeroepen om hun stem in de Raboclubkascampagne uit te brengen op onze vereniging. Dit heeft een bedrag van € 327,97 opgebracht.

Het torenuurwerk van de kerk van Heirel.

Na de verhuizing uit De Kapel heeft het uurwerk van de kerk van Heerle jaren lang in de ontvangstruimte van de tuinen van Laura Dingemans gestaan en is door vele honderden mensen uit binnen- en buitenland bekeken en gefotografeerd. Maart 2022 nr. 164 Zoekend naar de oorspronkelijke eindbestemming om het terug te plaatsen in de kerk in Heerle, bleek er plots geen plaats meer voor de klok in de 'herberg'! Na spoedoverleg ter plaatse bij de kerk heb ik met heftruck koers gezet richting de voorzitter van het Dorpshuis, Sylvia Heijnen aan de Herelsestraat 121 te Heerle en het torenuurwerk heeft daar voorlopig zijn eindbestemming.

De Vierschaertrofee

De strijd om de 'Vierschaertrofee', die gehouden werd tijdens de algemene ledenvergadering van 17 juni 2022 werd gewonnen door René Hermans.

Wouw, maart 2023.

Huub Jonckheere